

Det kgl. Samferdselsdepartement
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Henvendelse til: Gunnar Markussen
Tlf: 22 45 54 11
SHK008
Faks: 22 45 53 20
E-post: gma@jbv.no

Dato:
Saksref.: 03/2903 -
Deres ref.: 03/330 008.3
Vedlegg: 1

Høring - utredning fra Statsbudsjettutvalget

Vi viser til departementets brev av 10.02.2003. Vedlagt oversendes Jernbaneverkets høringsuttalelse til NOU 2003:6 "Hva koster det? Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten". Vedlegget er også oversendt elektronisk i henhold til departementets ønske.

Jernbaneverket slutter seg til utvalgets forslag, men har noen tilleggsmerknader som kan oppsummeres således:

Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten er kun et virkemiddel for bedre økonomistyring og er sånn sett ikke et tilstrekkelig tiltak, men et nødvendig tiltak. En bedre økonomistyring betinger også en langt større fokus på resultatene i virksomhetene – for Jernbaneverkets del i infrastrukturens funksjonalitet og kvalitet. Men politiske myndigheter kan ikke både fastsette prestasjonsnivå og økonomiske rammer, da dette vil gi – i teorien – et overbestemt system.

Utvalget foreslår en styringsmodell for statlig virksomheter som har klare paralleller til hvordan Jernbaneverket har styrt interne produksjonsheter – det vises til egen omtale i vedlegg 1 og 2. Vedleggene viser at Jernbaneverket har maktet en slik styringsform internt – dog i mindre format. Men det viser samtidig at modellen lar seg gjennomføre.

Dette innebærer at statlige virksomheter får en mer bedriftsøkonomisk inntekts- og kostnadsføring. Jernbaneverket er en leverandør av infrastruktur- og trafikkstyringstjenester til kommersielle togaktører. Disse tjenestene bør følgelig styres og resultatmåles deretter.

Jernbaneverkets erfaring er at årlige bevilgninger ikke gir den forutsigbarhet som er nødvendig for optimal gjennomføring av flereårige investeringsprosjekter. Manglende

Besøksadresse: Resepsjon Telefaks: Sentralbord Reg.nr.:
Stortorvet 7 Hovedkontoret: 22 45 54 99 Jernbaneverket: NO 971 033 533 MVA
Postadresse: 22 45 51 00 22 45 50 00 Bankgiro:
Boks 1162 Sentrum 7694.05.01888
0107 Oslo

samsvar mellom årlige bevilgningsrammer og planrammer medfører at investeringsprosjekter ikke får en optimal fremdrift, noe som fordyrer prosjektene. Usikkerhet knyttet til årlige bevilgninger kan i seg selv gi merkostnader fordi entreprenørene sikrer seg i anbudene. Det er et begrenset marked i Norge når det gjelder store entreprenører. Det er en fare for at entreprenørenes erfaring med oss som byggherre er at prosjekter kan bli utsatt og følgelig tar de høyde for nedrigging og oppstart i sine priser.

Dovre International AS kvalitetssikret kostnadsoverslagene for dobbeltsporet Sandvika – Asker. Merkostnader ved forsinkelse av prosjektet er beregnet til minimum 100 millioner kroner per år. I tillegg kommer utsatt nytte for samfunnet og brukerne av prosjektet.

En synliggjøring av flerårige budsjettkonsekvenser av vedtak og planer, vil sette fokus på sammenhengen mellom kortsiktige og langsiktige konsekvenser av vedtak. Flerårige budsjettvedtak kan ha ulemper i retning av å binde opp statsbudsjettet og dermed redusere muligheten for å bruke budsjettet som finanspolitisk verktøy. Men uansett vil vedtak basert på en erkjennelse av de bindinger gjennomføringen vil medføre, være en bedre beslutning enn en beslutning uten slik kunnskap.

En mulig løsning er at bevilgninger til Jernbaneverkets investeringsbudsjetter får en fast årlig ramme for mindre prosjekter, mens bevilgningen for de største utbyggingsprosjektene følger investeringsprofilen, alt etter hvilken fase prosjektene er inne i.

Jernbaneverket gjennomfører få, men særdeles store, utbyggingsprosjekter. Samferdselsdepartementet fremmer prosjekter for Stortinget hvor det bes om bevilgninger i henhold til forventet kostnad (kostnaden som prosjektet med 50% sannsynlighet kan gjennomføres innenfor). Det er i bevilgningen ikke satt av reserver til å dekke usikkerhet i prosjektet. Jernbaneverket ønsker et system hvor det bevilges midler som inkluderer usikkerhetsavsetninger, dette for å slippe å gå til Stortinget og be om ekstrabevilgning på de prosjektene som ikke kan gjennomføres innen forventet kostnad. Dette er for øvrig i tråd med Finansdepartementets opprinnelige retningslinjer, og er gjeldende praksis hos Statsbygg og Forsvarsbygg.

Med vennlig hilsen

Steinar Killi
Jernbanedirektør

Gunnar Markussen